

Beantwoording op hoofdlijnen van de onderzoeksvragen uit de informatieopdracht (bijlage 2 bij Verslag informateur, 16 april 2026)

1. Hoe duiden de partijen de verkiezingsuitslag?

Het CDA geeft aan dat er een enigszins gelijk speelveld is ontstaan, de verschillen tussen partijen zijn kleiner geworden. Het CDA is de grootste gebleven en heeft meer stemmen behaald. Ze willen deelnemen in het college en verantwoordelijkheid nemen. De top drie is hetzelfde gebleven. Er is een nieuwe partij met vier zetels, maar verder zijn de verschuivingen beperkt.

ChristenUnie-SGP vond het op voorhand lastig om in te schatten hoe het ging lopen. Er waren twee zetels extra en twee nieuwe partijen. Ze hebben zelf wat verloren, daarbij hebben ze waarschijnlijk wat nadeel gehad van de hoge opkomst en dat de ChristenUnie landelijk wat heeft verloren.

Het CDA heeft het goed gedaan. Over het aantal zetels van De Lokale Partij zijn ze wat verbaasd na het verlies van twee fractieleden, maar landelijk hebben lokale partijen het tij mee. Ze hadden wel veel stemmen voor Forum voor Democratie verwacht, door het thema asielopvang en door de landelijke tendens. Het verlies van PRO21 was niet verwacht, de VVD heeft het best goed gedaan.

De Lokale Partij is blij dat ze hun vijf zetels hebben kunnen vasthouden, ondanks enkele gebeurtenissen in de fractie in de afgelopen jaren. Als ze kijken naar de coalitie dan hebben CDA en PRO21 moeten inleveren, de VVD is gelijk gebleven. Ook de ChristenUnie-SGP is kleiner geworden.

Ze vinden dat de kiezer een duidelijk signaal heeft afgegeven (met name in Nijkerkerveen) en dat de gemeenteraad aan de slag moet met een samenleving die mondiger wordt; meer doen aan participatie en werken aan tastbare resultaten voor de burger.

Forum voor Democratie is gegroeid naar vier zetels en ze geven aan dat de verklaring erin ligt dat ze dicht bij de mensen staan. De partij ziet een plaats voor zichzelf in het college en geeft daarbij aan dat dit dan met een akkoord op hoofdlijnen zou moeten (en dus niet met een coalitieakkoord).

PRO21 geeft aan dat ze teleurgesteld zijn over de uitslag, omdat ze een zetel en stemmen hebben verloren. Tegelijk is er wel trots op wat ze de afgelopen vier jaren hebben bereikt, met een goede wethouder en een constructieve samenwerking.

Het politieke landschap is breder geworden, doordat Forum voor Democratie en Voor Ons erbij gekomen zijn.

Hun kernboodschap is dat iedereen meedoet en zich thuis voelt, goede participatie van inwoners is daarbij belangrijk. Ze willen dat geluid laten horen, vanuit eigen kracht.

De VVD is gelijk gebleven in zetels, maar de uitslag voelt - gelet op het aantal stemmen en het percentage - als winst. In de fractie is er verjonging en verschuiving en het is fijn dat de kiezer dan nog steeds vertrouwen geeft. Vanwege de nieuwe partijen was het lastig om de uitslag van te voren te bedenken, ze hebben wel het gevoel dat een deel van de inwoners uit protest (onder andere vanwege het thema asielopvang) heeft gestemd.

De VVD vindt niet dat het huidige college is afgerekend. De drie zetels komen bij meerdere partijen vandaan en het verlies bij de anderen is beperkt gebleven.

Voor Ons vindt het goed dat er een hoge opkomst was. De vraag van hen is in hoeverre dat samenhangt met de deelname van Forum van Democratie. Als gekeken wordt naar het

aantal stemmen per partij, dan constateren ze dat er niet heel veel verschuiving is. De komst van de twee nieuwe partijen was van invloed op de uitslag.

2. Wat zijn de belangrijkste prioriteiten van de verschillende fracties?

CDA

Doorzetten stabiele woningbouwproductie, keuzes maken voor Oostelijk Nijkerk en het buitengebied behouden (juist door inbreiding buitengebied behouden).

Verder worden nog benoemd: Veiligheid (slag maken met overlast van criminaliteit), sociaal (aan de slag met transformatie jeugdhulp, gezinsgerichte benadering waaronder relatiehulp), versterken sociale basis in de wijken, Hoevelaken (knooppunt en concrete stappen voor ontsluiting), Nijkerkerveen (aantal voorzieningen realiseren zoals sportveld en -hal).

ChristenUnie-SGP

Sterke gezinnen (loket relatietherapie/hulp bij scheiding; de gemeente is nu pas aan achterkant betrokken via o.a. de jeugdzorg, meer aan de voorkant gaan zitten).

Levensbeschouwelijke zorg goed beschikbaar houden, nu gaat het te veel naar één aanbieder. Mentale gezondheid van jongeren. Woningbouw (doorstroming) en tegelijk bouwen aan samenhang in de gemeenschap en bijvoorbeeld dementievriendelijke bouwen. Handhaving van de zondagsrust. Veiligheid. Pilot wooncoach handhaven. Buitengebied behouden, o.a. door woningbouw te concentreren, mag ook via hoogbouw en met lagere parkeernorm.

De Lokale Partij

Woningbouw, Slichtenhorst, oostelijke rondweg, veiligheid, leefbaarheid, energietransitie, Natuurherstelwet en de Omgevingswet.

Daarbij is participatie belangrijk. Werken aan vertrouwen van ambtelijke organisatie en raad naar inwoners. Een meer pragmatische benadering, met kortere lijnen. Minder op afstand besturen en kijken naar wat er in de echte leefwereld gebeurt.

Forum voor Democratie

Geen doorgroei naar 55.000 inwoners. Meer binnenstedelijk bouwen en minder in het buitengebied, dus geen grote aanpassingen, zoals Slichtenhorst en Luxool. Behoud en beschermen van de historisch cultuur en het landschap.

Er zijn twee punten die ze niet los willen laten. Ten eerste de asielopvang, de twee locaties die nog in voorbereiding zijn niet uitvoeren. Ten tweede het referendum, dat is nu raadgevend en zou correctief moeten worden.

PRO21

Drie ambities: Woningbehoefte (betaalbaar, jong en oud). Duurzaamheid, inclusief netcongestie. Inclusie. Daarnaast bij de onderwerpen veiligheid en zorg blijven inzetten op preventie en investeren aan de voorkant.

VVD

Een belangrijk onderwerp is financiële degelijkheid, dan is het mogelijk om ambities te realiseren. Het gaat om woningbouw, mobiliteit, economie, duurzaamheid (inclusief netcongestie). Ambitieuze zijn vereist transparantie, keuzes maken en deze aan de burger uitleggen.

Voor Ons

De leefbaarheid in de wijken en het voorzieningenniveau moeten meetbaar en merkbaar voor inwoners verbeteren. Daarnaast zijn woningbouw en veiligheid belangrijke onderwerpen.

3. *Waar zijn partijen het over eens, en waarover niet? Wat zijn de politiek gevoelige onderwerpen?*

In het algemeen geven de partijen aan dat er geen grote programmatische verschillen zijn. Als er wel verschillen zijn kan er constructief over gesproken worden om de deze te overbruggen en als dat niet lukt om ruimte te geven aan verschillen.

Uitzondering zijn de programmatische verschillen met Forum voor Democratie. Andere partijen noemen onder andere de woningbouw en de ontwikkeling van oostelijk Nijkerk. Ook in de bestuurlijke stijl worden verschillen gezien, bijvoorbeeld hoe wordt omgegaan met landelijke wetgeving.

Forum voor Democratie benoemt zelf als verschilpunten onder andere de duurzaamheidsdoelstellingen voor bijvoorbeeld wind en zon die landelijke opgelegd worden en het behoud van gasaansluitingen. Daarnaast hebben ze twee harde eisen ingebracht, namelijk het niet realiseren van de twee nog geplande locaties voor opvang van asielzoekers en het wijzigen van het referendum van raadplegend naar correctief. Zie hiervoor ook het verslag.

Veel partijen benoemen als belangrijk onderwerp voor de komende periode de keuzes die gemaakt moeten worden in het gebruik van de ruimte. Ruimte voor onder andere woningbouw, werken, voorzieningen en het buitengebied. Dit komt onder andere naar voren bij de plannen voor Oostelijk Nijkerk en de bereikbaarheid en ontsluiting van dit gebied.

4. *Wat vinden partijen belangrijke aandachtspunten als het gaat om een stabiele en constructieve samenwerking?*

Als belangrijkste punt voor een stabiele en constructieve samenwerking noemen de partijen vertrouwen. Men wil werken in een open cultuur, met wederzijds respect en ruimte. Keuzes durven maken, bijsturen waar nodig en elkaar vasthouden, ook als het spannend is.

Stabiliteit betreft zowel de samenwerking in het college als de stabiliteit in de fracties.

Een zekere continuïteit in de samenstelling van het college vindt men wenselijk.

Een goede relatie en samenwerking tussen gemeenteraad en college is veelvuldig genoemd. Het mag scherp op de inhoud, maar het gezamenlijk doel is om eruit te komen voor de inwoner.

5. *Welke partijen willen met elkaar samenwerken, welke niet?*

6. *Wat zijn kansrijke coalitievarianten?*

7. *Welke coalitievariant is het meest kansrijk?*

Voor het antwoord op deze vragen verwijs ik naar het eindverslag.

Pieter den Besten,
Informateur